

Naši roztomilí letní hosté pomalu odjíždějí. „Páni“ se již stěhují, říká dědina. „Páni“ židovští, němečtí a ti na prstech spočítatelní čeští.

5 Jakmile koncem srpna a začátkem září nastane několik deštivých dní, prchá jich větší část o překot zpět do města. Nejsou to jen hypochondři, jsou to především ti, kteří na venkov jezdí ze slušnosti a v dědině se strašlivě nudí. To platí hlavně o dámách velmi lenivých a velmi otylých,
10 o dámách židovských, německých a těch na prstech spočítatelných českých.

Pro většinu našich letňáků je venkov a příroda knihou beze slov, chudou scénou nechutných kulis, na níž jsou málo dobrovolnými účastníky trapného dramatu dlouhé
15 chvíle, jež se vleče dva nebo půltřetího měsíce.

Muž jezdí na venek kvůli ženě a dětem. Na první pohled i zblízka pozorování jsou to lidé neschopní čistší radosti. Smyslem, pohnutkou i potěšením jejich života je veleprocentní výdělek; užívají-li někteří z nich řídkého osvěžení,
20 je to pak zcela vulgární „vyhození z kopýtká“, silná dávka požitku alkoholového a venerického. Městský sad má pro ně tutéž hodnotu jako lesy sebenekonečnější: půl hodiny procházky po nejschůdnější cestě mohou si dovolit zde jako tam. Odjíždějí časně ráno ke svému městskému kancelář-
25 skému stolku nebo obchodnímu pultu a vracejí se po šesté hodině večer. Pak se projdou podle vody nebo na našem „korzu“ a jdou do hostince na jednu „plzeňskou“.

Paničky pozdě vstávají, dlouho se fintí, jdou nebo nejdou nakoupit pro kuchařku. Ostatek času válí se na nejbližším
30 kraji nejbližšího lesa s nějakou zcela nevkusnou a zcela zbytečnou ruční prací. Kvečeru projdou se s vrátivším se manželem a jdou do hostince na malou „plzeňskou“. U nás dominuje legie židovek, nikoli však krásných. Je to jen spousta cizopasného a degenerovaného masa. Do osmnácti
35 let nabývají jejich půvaby ohromných rozměrů a pak pře-

stávají co nejrychleji býti půvaby. Rozumí se, že *slyšeti* je můžeš, kamkoli kráčíš, jejich skřehotavou, necudně vrískavou němčinu. V mluvení zdá se býti zase jejich smysl života.

Mládenci a panny, o několik procent arogantnější a zpupnější než jejich rodiče, baví se patrně, pokud jsou pohromadě. Mají nepopíratelné zásluhy o dědinu: v každé uličce pláčou jejich klavíry a ve všech oknech hníjí ve sklenicích ohromná košťata lučního kvítí, jež buclatá ručka nějaká urvala s chvatem hladové kozy.

Nejvíce z letního pobytu mají děti. Svorně s malými domorodci dovádějí v prachu a pouštějí uzdu svému destruktivnímu pudu: učí se přitom češtině, bohužel velmi kusé: pamatují si jen nadávky, snad rovněž ze zdravého pudu jako budoucí otrokáři.

Kdo by nevěděl, že jinde na světě dějí se přece jen tu a tam krásné a veliké věci, že jsou ještě leckde hluboké city, radosti, žaly a vášně, kdo by toho nevěděl, dle našich letňáků usoudil by jistě, že život je zcela prázdná, pustá a zbytečná věc. Neboť ani jejich městský život není chytřejší tohoto venkovského; je pro ně snad pohodlnější a zábavnější, pro pozorovatele však je stejně prázdný. Muži ženou se za velikými procenty, ženy za nevkusnou, nediskrétní okázalostí. Netěší se ze života, vedou drsný boj s bližním. Muž se namáhá vysáti ho nebo ošiditi co nejdokonaleji, žena přetrumfnouti ho toaletou nebo salónem.

Některé paničky mají tu milence. Smutná historie. Nejvyloženější nuda. Nic, co by se podobalo lásce. Nepodobá se to vůbec ničemu, leda snad nechutné společenské povinnosti. Ze slušnosti trpí se útlý ctitel, je-li manžel již příliš otlý a plešatý.

Také se najde milostivá, jež v mezích přísných mravů dovolí si sentimentálně zatoužiti v nepřítomnosti manžela, živého početního stroje. Jsou to vyrudlé blesky v soumraku mládí, jež snad kdysi opravdověji snilo. Ale žlab příliš nízko položený je původce tuku a tuk původce lenosti: zde se vraždí svěžest a krása a s nimi všechny možnosti života, který za to stojí. *Lasciate ogni speranza...*

Společenský život naší villegiatury je ovšem přiměřen

tomu všemu. Upočítaní muži a překrmené ženy nemohou tvořiti živé a zábavné mozaiky.

5 Za dědinou na krásném místě u řeky mezi lesnatými stráněmi má smetánka židovské a německé společnosti lawn-tennisové hřiště. Postůj a dívej se. Náhodou hraje několik opravdu ztepilých mladých lidí. Umírněná, aristokratická hra je jako stvořena pro demonstraci krásy lidského těla v nejroztomilejších pozicích. Ale tyto ukrutně sešněrované dívky a tito vyžehlení mládenci skrz naskrz
10 propocení pod měšťanskou elegancí jsou skoro směšni v drátěné své kleci uprostřed drsné přírody. To není hra šťastných párů, to je konvenční zábava loutek.

Na řece máme také koupelnu pro letňáky: zde se uplatňují ženské a mužské tloušťky zvláště nepříjemně. Pak lo-
15 dičky na řece, na nichž jezdí se mezi zarostlými břehy velmi příjemně, ale — časněji ráno nebo později večer, kde neněžný vrískot něžného pohlaví německého omezuje se na dědinu.

Všechn ostatní společenský život kromě klípků na „kor-
20 zu“ nebo v aleji u nádraží uchyluje se do hostinců.

Židé a Němci okupovali ovšem nejlepší restauraci, v čemž jim čeští „páni“ nemohli zabránit, poněvadž jest jich pro-
zatím málo. Pořádají tu několik pochybných koncertů; obligátní v den císařových jmenin.

25 Tyto koncerty působí záslužným mužům veliké starosti. Založili si totiž čeští letňáci „okrašlovací spolek“ — mimochodem řečeno těleso velmi slabé, poněvadž nemůže zmoci ani hlavního nepřítele: spoustu mastných papírů a upotře-
bených prostředků intimní hygieny, jež se každé pěkné
30 neděle snese do našeho nejbližšího okolí —, zvolili si za předsedu ředitele klerikálního ústavu a usmyslili si ve prospěch spolku pořádat dva koncerty: jeden německý, kam chodí i Češi, a druhý český, kam Němci nechodí: český koncert skončí deficitem, poněvadž domácí lidé se
35 mu vyhnou, nemohouce platit velikého vstupného, němec-
ký vynese pár set korun, z nichž „okrašlovací spolek“ do-
stane almužnu. Tak letos dostal veřejně asi osmnáct korun; co dostal schulverein tajně, to se neví, ale odhaduje se to asi

na tři sta korun. Český koncert se letos nekonal: páni se nedohodli, mají-li židy a Němce pozvat a jak je mají pozvat. Pan ředitel měl v „okrašlovacím spolku“ dlouhou řeč o šovinismu a nezbytnosti německého účastenství, propadl však se svým návrhem a vzdal se.

Je to jediný člověk, který k nám přichází se rozčilovat zcela zbytečně, neboť věhlas jeho klerikálního rozumu získá sotva sympatií. Svou porážku nahradil si jinak.

Sdružené spolky naše, sociálně demokratického nevyjímajíc, uspořádaly slavnost ve prospěch menšinového školství. Porod byl dlouhý a těžký. Našli se hrdinní sedláci, kteří nechtěli zapůjčit ani koní pro průvod. Ale přičinil se náš řídící učitel, přičinili se naši sokoli, naše dívky dřely se několik večerů s výrobou ozdůbek... „páni“ darovali něco do bufetu. Slavnost se, jak se říká, vydařila: lid se bavil, „páni“ zůstali hezky pohromadě stranou u svého bufetu, aby je neofoukl demokratický větrík; hlavní věc: výnos byl slušný.

Ale druhého dne četli jsme v novinách obdivuhodnou lokálku: pan řídící skoro nic, sokoli skoro nic, dívky, jež se hodně napracovaly, vůbec nic, zato pan ředitel klerikálního ústavu skoro všechno. Jeho jméno neznámých zásluh opakovalo se v lokálce několikrát, také jméno jeho dcerušky, která přišla se najísti zmrzliny a ihned odešla.

Povídá se, povídá, že si to pan ředitel poslal do novin sám, a povídá se, že napřesrok taková slavnost již nebude.

Kam přijde klerikál, tam se na kolik let otráví vzduch, tak jako tráva nechce růsti tam, kde se uvelebí naši židé a Němci se svými hlučnými rodinami.

A tomuto panstvu poctivé a pracující naše obyvatelstvo klaní se a ustupuje na každém kroku. Žena našeho starosty říká jim dokonce „rukulíbám“. Je to ovšem prostá, naivní žena, které se poslední slavnost také nelíbila, protože ten pan Komenský ve Vídni prý to beztak všechno v kavárnách propije.